

حائز اهمیت کلی هستند در قالب قواعد حقوقی در آمده و آنها که فرعی هستند در همان حالت ابهام و اختلاط میمانند از اینجاست که بعضی از فلاسفه میگویند که (حق کمینه قواعد رسوم زندگی است) و یا (حق عبارت از فشرده تاریخی قواعد اخلاقی است) از این نگارش باید اینطور نتیجه گرفت که حق و اخلاق دارای مبانی مشترك و متضمن قواعد و اصولی هستند که قوام و دوام

يك جامعه بدون رعایت آنها قابل تصور نیست منتها اصول اخلاقی بقدری توسعه داشته که مقررات حقوقی بطور عموم از آن منبع سرچشمه میگیرند بنا بر این رشته انتظام مبانی اجتماعی بدون رعایت قوانین حقوقی از یگدیگر کسیخته و بالتیجه و بطریق اولی نمی توان به بقای جامعه که پشت پا بقواعد اخلاقی میزند امیدوار بود

دکتر مدنی

استخراج و تمرکز

چون واحد آماری شامل کیفیات مختلفی است و در هر امری تفاوت می نماید برای اینکه بتوان تغییرات و تمایلات امور مورد بررسی را مطالعه نمود می بایستی آحادی را که با یگدیگر شباهت و نزدیکی دارند دسته بندی و در یکجا جمع نمود بنا بر این استخراج و تمرکز عبارت است از عمل آماری که نتیجه برداشت های آماری را دسته بندی و در یکجا جمع نموده و بدین طریق مطالعه و تعبیر آمار را سهل می نماید.

لازمه استخراج شمارش است ولی درج تمام نتایج يك بیک به دلائل علمی و عملی ممکن نیست مثلاً اگر منظور تعیین بزه کاران کشوری باشد می توان يك بیک موارد را گرفته و آماری ترتیب داد زیرا اولاً نتیجه علمی از این شماره گرفته نخواهد شد و ثانیاً عملاً روی کاغذ آوردن چنین امری مشکل بوده و آماری که شمارش يك بیک می نماید بقدری جا لازم خواهد داشت که انتشار آن میسر نخواهد بود.

بدین جهات در تمام آمارهائی که تنظیم می شود قبل از عملیات استخراج دسته بندی هائی قابل شده و آحاد دسته را با هم جمع می نمایند مثلاً در مثال فوق چند نوع ممکن است دسته بندی قابل شد

الف - دسته بندی از نقطه نظر نوع بزه بطریقی که اداره آمار وزارت دادگستری سالیانه تنظیم مینماید بقرار ذیل:

سرقت - ضرب و جرح - کلاه برداری - سقط جنین - قاچاق - خیانت در امانت - رشوه و غیره

ب - دسته بندی از نظر مدت زندانی که برای بزه کاران از طرف دادگاه معین می شود بطریق ذیل

زندانی کمتر از یکماه - زندانی از یکماه تا سه ماه - زندانی از سه ماه تا یکسال - زندانی از یکسال تا یکسال و نیم - زندانی از یکسال و نیم تا دو سال - زندانی از دو سال ببالا

البته در هر آماری دسته بندی های دیگر هم از لحاظ سن - جنس (مردوزن) شغل و سیره نیز بعمل می آید که بعداً در خصوص آنها صحبت خواهد شد فقط نکته که در موقع دسته بندی باید متوجه بود اینست که از يك طرف دسته بندی نباید خیلی زیاد باشد زیرا دچار همان محظوراتی که برای عدم دسته بندی ذکر کردیم خواهیم شد و از طرف دیگر دسته بندی نباید کم باشد زیرا به نتیجه مطلوبه نخواهیم رسید

برای اصل دسته بندی قاعده و قانون معینی وجود ندارد و در هر مورد این دسته بندی متفاوت بوده و

طریقه دیگری که برای جاوگیری از اشتباه استعمال می شود عبارت است از نوشتن نمره ستونها بعوض خطوط یا نقطه ها این طریقه در آمارهائی که ستونهای آن از ۹ نمره تجاوز نماید خوب است زیرا نوشتن ۲ یا ۵ از نوشتن يك خط عمودی یا يك نقطه مشکل تر نیست ولی اگر عده ستونها زیاد باشد بیشتر باعث اشتباه می گردد.

طریقه نشانه گذاری که فوق ذکر شد برای استخراج هائی خوبست که زیاد در هم نبوده و ساده باشند ولی وقتی عملیات آماری زیاد و پیچیده باشند معایب ذیل را داراست :

الف - نشانه گذاری مستلزم بکار بردن تمام عملیات آماری بوده و اگر عملیات و کارهای مقدماتی زیاد شد عمل زیاد و وقت بسیاری لازم دارد

ب - نشانه گذار ممکن است ستونها را اشتباه کند.

ج - نشانه گذار ممکن است شك نماید که نشانه گذارده است یا خیر

و - تقشیر و نظارت صحت عمل خیلی مشکل و مستلزم مطالعه کلیه عملیات آماری می باشد

۲ - استخراج بوسیله برگه

این طریقه امروزه خیلی متداول بوده و مخصوصا وقتی عملیات آماری مفصل است بهترین طریقه استخراج می باشد.

در این طریقه اطلاعات مربوطه بهر واحدی را در روی برگه های چاپی یاد داشت می کنند (برگه عبارت است از ورقه مقوائی نازکی که دارای قطع کوچک بوده و دربر که دان قرار میگیرد) ممکن است در عوض یاد داشت اطلاعات محل های سفیدی را سیاه نمود یا علائم مخصوصی در آن محل ها گذارد و بسته به انواع آحاد آماری برگه هائی بزرگ های مختلف

می بایستی از روی مطالعه دقیق موضوع و موقعیت بعمل آید و حتی برای صرافت و اختصار بنگاه ها آمار مختلفی راجع به يك موضوع تنظیم می نماید مثلا آمار گمرکی نه تنها شامل آمار اجناس رسیده و فرستاده از حیث وزن می باشد بلکه آمارهای دیگری هم مربوط به ارزش اجناس نوع کالاهای رسیده و فرستاده - مبدء کالاهای رسیده - مقصد کالاهای فرستاده و غیره انتشار می دهد.

بهمین طریق وزارت دادگستری نه تنها آمار خود را از نقطه نظر انواع گناه ها تنظیم می نماید بلکه در هر مورد سن متهمین - تأهل و مجرد آنان - شغل آنان و نسبت تبرئه شدگان را نیز منظور میدارد.

طریقه استخراج

برای استخراج چنانچه گفته شد می بایستی تمام آحاد يك طبقه را که در برداشت ها شماره شده اند باهم در یکجا جمع نمود برای این منظور اول باید جدول بندی مطابق دسته بندیهای منظوره تهیه و بعد شروع با استخراج نمود این استخراج بدو وسیله ممکن است انجام گیرد

۱ - استخراج بوسیله نشانه گذاری

۲ - استخراج بوسیله برگه (فیش)

۱ - استخراج بوسیله نشانه گذاری

طریقه ساده که اغلب متداول است عبارت است از اینکه در ستون مخصوص به هر دسته برای هر ۴ واحد اولیه ۴ خط عمودی کشیده شده و برای واحد پنجم يك خط کج بر روی ۴ خط اول ترسیم می نمایند بدین ترتیب IIII و با جمع مجموع های ۵ گانه جمع کل ارقام بدست می آید در عوض خطوط ممکن است نقطه استعمال نمود یعنی برای ۴ واحد اولیه ۴ نقطه در چهار گوشه گذارده شده و برای واحد پنجم نقطه در مرکز آنها قرار داد بترتیب ذیل ***

برای تسهیل عملیات آماری امروزه اغلب عملیات استخراج بوسیله ماشین انجام میگیرد ولی شرط اول استخراج با ماشین وجود برگه می باشد این ماشینها یا ماشینهای حساب معمولی هستند یا ماشینهای مخصوص استخراج آماری که اعمال سه گانه ذیل را انجام می دهند:

۱ - استخراج و جمع هر دسته

۲ - جدا نمودن برگه ها

۳ - جمع نتایج دسته های مختلف

بهترین این ماشینها ماشینهای پوور Povers و

Hollerith می باشد ولی چون بحث در عمل این ماشینها از موضوع ما خارج است بهمین مختصر اکتفا نموده و فقط باید متذکر شد که استعمال ماشین علاوه بر اینکه سرعت عمل را زیاد می نماید از اشتباه هم جلوگیری نموده و برای انجام عملیات استخراج وقت کمتر و کارمند کمتری هم لازم دارد.

دکتر حسن ستوده

یا به علامات متفاوت (مانند شکستن یکی از گوشه های آن) استعمال نمود.

گرچه در حله اول بنظر میرسد که تهیه برگه وقت زیادی لازم دارد ولی تجربه می رساند که استعمال برگه علاوه بر آنکه با صرفه تر می باشد وقت کمتری هم لازم داشته و نتیجه صحیحی بدست میدهد زیرا:

الف - استخراج اطلاعاتی که در دفاتر ثبت شده اند مانند آمار ثبت احوال و امور جزائی فقط بترتیب برگه با دقت انجام میگیرد.

ب - نگهداری و مطالعه برگه ها آسانتر و محل کمتری لازم دارد.

ج - تفتیش و نظارت بر که بوسیله سوراخ کردن آنها آسانتر می گردد

د - تغییر و تبدیل دسته بندی بطرز آسانتری صورت میگیرد.

ه - بعد از اینکه برگه ها دسته بندی شدند شمردن آنها آسانتر و بوسیله ماشینهای مخصوص بسرعت انجام میگیرد.

قانون کیفر سوئیس

اما تأمین این نظریه که نتیجه آن در مورد قوانین مختلفه کانتها منجمله قانون مجازات حفظ ۲۳ قانون مجازات مختلف برای ملتی که فقط دارای چهار میلیون جمعیت است بود با ترقیات اخیر بویژه تئوریهای جدید حقوق جزا و بیدایش مجرمین معروف بنام مجرمین بین المللی در نتیجه توسعه وسایل حمل و نقل ممکن نبود و بهمین جهت است سوئیس در سوم ژوئیه ۱۹۳۸ قانون مجازاتی را که پروژه اول آن تقریباً در چهل سال پیش توسط کارل اشتوس استاد دانشگاه برن تهیه شده بود

فکر ایجاد قانون کیفر واحد برای تمام کانتهای سوئیس پس از قریب چهل سال کوشش و زحمت و کشمکشهای سیاسی بالاخره در نتیجه سعی و همت دانشمندان آن کشور عملی شد.

مطالعه تاریخ سیاسی سوئیس نشان میدهد که کانتهای آن از قدیم در حفظ رسوم و آداب و مقررات داخلی خود ساعی بوده و باتو حید آنها در تمام سوئیس نظر خوبی نداشته اند. امروزه هم این عقیده بین توده و حتی اکثر اشخاص منورالفکر آن کشور حکمفرماست